

СВОБОДНА МИСЛІТЬ

Видається у Сімферополі

№36 (139) Субота, 9 вересня 1995 р.

Ціна 2000 крб.

КІЛКІСЬКО

Национальний банк України випускає в обіг чотири нові монети...

ФУТБОЛ

МАТЧІ У ВІЛЬНОСІ

У відбірковому матчі на європейському континенті збірна України з футболу перемогла...

ЛЕОНІД КУЧМА У ФЕОДОСІЇ

Президент України Леонід Кучма під час відпочинку на своїй дачі в Мухалатці відвідав Феодосію. У виробничому об'єднанні «Заход-Море» він ознайомився з будівництвом трьох кораблів...

«Україна готова підписати договір з Росією, до якого на 99,9 відсотка няких питань з боку нашої держави немає».

Президент висловив задоволення відносинами, які склалися між Україною і Росією, підкресливши, що «хотілося б більшого, насамперед в економічному плані».

Інф. «КС».

Не перший десяток років очолює агрофірму «Нива», що в Красногвардійському районі, Яків Григорович Саєнко.

Позаду найважливіша сільськогосподарська компанія року — жнива, ті гарячі дні, коли вирішувалася доля врожаю.

Інф. «КС».

ЗУСТРІЧ У МУХАЛАТЦІ

У Криму побував міністр закордонних справ Великобританії у справах Співдружності Малькольм Ріфкінд. На Севастопольському аеродромі Бельбек його зустрічали міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко...

Ми більш детально. М. Ріфкінд назвав мужнім рішенням України закрити ЧАЕС до кінця 2000 року...

Пан Ріфкінд заявив також: «Ми завжди виспівало схвалюємо ініціативи, які проявляє Україна щодо боснійського конфлікту».

Л. Кучма зазначив: Україна позитивно ставиться до таких рішень, які не потребують застосування сили...

Інф. «КС».

ДРУГИЙ ЗБІР КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

2-3 вересня у Міжнародному Центрі культури та мистецтва (колишній Палац Жовтневої революції) проходив Другий збір Конгресу Українських Націоналістів.

За цим умов Конгрес змінив і розширює методи роботи за вирішення держави, зробивши акцент на мирний шлях боротьби за владу...

гасло націоналістів «Свобода народам! Свобода людині!» залишається незмінним.

На противагу іншим партіям, які втрачають своїх прихильників через несподіваність і пасивність в реалізації проголошених програм...

Слід відзначити високу культуру і організованість під час проведення зборів.

Наш спецкор.

КОНТАКТИ МОРЯКІВ УКРАЇНИ

Як повідомили нашому кореспонденту в прес-центрі ВМС України, з 11 по 13 вересня в рамках угоди «Партнерство заради миру» у Мурській тактичній школі Королівського військово-морського флоту поблизу Портсмута (Великобританія) відбувся семінар...

Великобританії, першого морського лорда адмірала Бен Батара та у семінарі візьмуть участь офіцери ВМС України.

З 11 по 25 вересня згідно з «Програмою військово-морських контактів між міністерствами оборони України і США» на базі морської піхоти США Кемп Леджун (Північна Кароліна) проходить спільні навчання морських піхотинців...

Інф. «КС».

НОВИНИ В ІНТЕР'Є ПІ І ПОЗА НИМ

Депутати кримського парламенту, повернувшись з канікул, не побачили в вестибюлі будинку Верховної Ради бачок В. І. Лєніна, а в сесійному залі, на радсть багатьох, поряд з прапором Автономної Республіки Крим нарешті встановлено державний прапор України.

А кримська преса оприлюднила дані про відпочинок 45 з 98 депутатів у найбільш престижних санаторіях півострова: «Південному», «Флорі», «Росії», «Морському прибію» і «Ніжній Ореанді».

На прес-конференції, влаштованій затишним спікером Євгеном Супрунком, він висловив впевненість у тому, що «ми виробимо такий варіант конституції, який задовольнить усіх».

Анатолій КОСАКОВ.

Чи заговорять українофоби цивілізованою мовою?

І чого тільки ми не чули про українську мову! І що це сільська мова. І хоч вона сільська, але її не існує. Пам'ятаєте — це в 1863 році міністр внутрішніх справ Російської імперії П. Валувєв твердив, що такої мови «не було, немає і бути не може».

Так от, хоч української мови «не було і немає», та, починаючи від Петра І, її майже двадцять разів забороняли на найвищому рівні.

Казали також, що українська мова — це один з діалектів російської мови. Як відомо, в російській мові багато діалектів. Але, наприклад, за вологодський діалект ніколи нікого не переспитували, тоді як за малоросійський вивозили цілими вешнями до Сибіру, переспитували, а то й розстрілювали.

раїнська мова — це мова Степана Бандери. Де ж то бачено, щоб у Криму так урочисто святкували День незалежності держави, яку неодноразово намагалися хоронити, обльовувати та ігнорувати.

Треба сказати, що Б. Ачкасов та «Кримська правда» не належать до оригіналів у такому трактуванні української мови. Подібні погляди були поширені серед партійних та шовіністичних кіл давно.

Допісти української мови слід сказати, що вона ніколи не була мовою більшовиків і, зокрема, енкаведистів, які нищили культуру, релігію та національні здобутки багатьох народів, у тому числі й російського, влаштовуючи голодомори та знищуючи десятки мільйонів громадян різних національностей.

своїї державності при існуючих судах просто неможливо. Про таку специфічну особливість української мови і не говорять, але це добре розуміють численні злостивці та її «закривачі».

Допісти української мови слід сказати, що вона ніколи не була мовою більшовиків і, зокрема, енкаведистів, які нищили культуру, релігію та національні здобутки багатьох народів, у тому числі й російського, влаштовуючи голодомори та знищуючи десятки мільйонів громадян різних національностей.

ЄВАТОРІЯ ДЛЯ ДІТЕЙ-ЧОРНОБИЛЬЦІВ

Вже не вперше діти з радіаційно забрудненої зони Житомирщини відпочивають у санаторіях Єваторії, Сак, Керчі. Цього літа учні зі шкіл Олевської області побували в єваторійському санаторії «Сонячний».

Якіяноу Чепур вони відвідали міський краєзнавчий музей, побували в православній церкві, в мусульманській мечеті. Було організовано також виступи артистів, колективу школи балетних танців.

Леонід ПОЛОСЕНКО, вихователь групи школярів.

сміт Олевська Житомирської обл.

ЗАКОН — НЕ ДИШЛО

Після відомих політичних переворотів в Криму дуже важливо, щоб у нашому місті остаточно встановився порядок, який гарантуватиме рівновагу між усіма політичними угрупованнями та національними товариствами.

Після відомих політичних переворотів в Криму дуже важливо, щоб у нашому місті остаточно встановився порядок, який гарантуватиме рівновагу між усіма політичними угрупованнями та національними товариствами.

У місцевій пресі вже висвітлено здорову глуду з афшувати антиукраїнські збориська. А от Семенов та його команда ще не вичерпали потенційної неадекватності до нашої держави.

Л. КОЛОМІЄЦЬ, м. Севастополь.

ДЕ ТОНКЕ, ТАМ РВЕТЬСЯ...

Принцип: де тонке, там рвется... а чи не всі... Як-от автора публікації «Комсомольська правда» (22 серпня н.р.), котрий з'явився в очах читачів, а надто кримчан. Не допоміг навіть анонім в образі «високоставленого співробітника військової контролюючої ВМС України», який напевно опосередковано підтвердив чергову «сенсацію» на замовлення з Москви.

Суть її полягає в тому, що відділи військово-морських сил України в Севастополі Леонідом Кумачовим сформували «комплітовані» кадрили переміщеннями в штабі ВМСУ. А ті, в свою чергу, — «прокалами» типу штрафів у 150 тисяч доларів за нечеб невмигальності сторожовика «Гетьман Сагайдачний» ходити через Суецький канал чи «бутомом» в батальйон морської піхоти, який нібито одержав наказ-повідомити підрозділ МВС в Феодосію, на що офіцери виконувати поліцейські функції відмовилися, «і звинувачивши в печіривих намірах іх», збіглися з дами автор «сенсації», вивели своїх підлеглих в гори. Троє дів їх вмовляли спуститися, однак збрата батальйон до цих пір не можуть: воєні розбіглися по ближніх селах.

Ось думка з приводу публікації в «КТ» начальника прес-центру ВМС України, капітана другого рангу Миколи Савченка, якого, до речі, автор публікації звинувачує фактично у замовчуванні фактів:

— З приводу походу сторожовика «Гетьман Сагайдачний» в Абу-Дабі (ОАЕ). Корабель у складі каравану, сформованого для переходу по Суецькому каналу, успішно його здійснює — як туди, так і в зворотному напрямку. Ніяких зауважень з приводу порушення правил переходу не зафіксовано, тому жодним штрафом екіпаж не обкладався.

— Стосовно ж морської піхоти, яка нібито у відповідь на вимогу командувача відправитися до Феодосії на «смирненню» кримських татар, то це теж абсолютна вигадка. Наші підрозділи брали участь у підтриманні порядку під час конфліктної ситуації в районі Планерського, Курортного, Феодосії та Судакка. Але додатковий контингент з типового складу туди не надсилали, ніхто в гори не тікав з цієї причини. Усі підрозділи в повному складі перебувають на своїх місцях дислокації і займають повсякчасним боєм наваження.

— Себто, морська піхота поліцейські функції, як стверджує «Комсомольська правда», не виконувала?

— Відповідає кілька народів, які спільно з міліцією, а також представниками кримськотатарського народу патрулювали населені пункти. Однак не з метою наведення порядку, а заради його підтримання на належному рівні.

— В «Комсомольській правді» стверджувалося також про нібито «переміщення у вищих ешелонах управління ВМС України». Причому стверджувалося, ніби це вже питання не тижня, а днів чи навіть годин. Приводилося така, з дозволу сказати, сенсаційна інформація до президента в Севастополі. Президент України Леонід Кучма, після цього слід чекати відставки командувача ВМС України відце-адмірала Володимир Безкровного. Чи справа це?

— Гадаю, найкращим підтвердженням того, що ніякі переміщення не планувалися, є сам приїзд Президента на флагман ВМС України сторожовик «Гетьман Сагайдачний». Леонід Кучма лишався адекватним станом військово-морських сил нашої держави. Зокрема, командиром корабля капітаном III рангу Сергію Настенку присвоєно достроково військово звання капітана II рангу, він нагороджений і вже одержав з рук Леоніда Кучми перший український орден Богдана Хмельницького. Окрім того, Президент дав високу оцінку підготовці екіпажу «Гетьман Сагайдачний» і, звісно, командувачу ВМС України. Тому нарікань ніхто не відчує і не відчує...

Володимир БОРИСКОВ.

м. Севастополь.

СТУДЕНТСЬКИЙ КОНГРЕС

Нещодавно в Києві відбувся всевітній конгрес Центрального союзу українського студентства — організації, яка об'єднує молоді з п'яти континентів. Історія її виникнення така. Після поразки визвольних змагань 1917—1920 рр. багато наших співвітчизників зміщені були злишити батьківщину. У вигнанні представники студентської молоді збиралися 1922 року у Празі на з'їзд і заснували ЦЄСУС. З 1934 року ця організація перенесла свою діяльність до Відня, створила крайові осередки в США, Канаді, підтримувала тісний контакт зі Спілкою української молоді на Далекому Сході (в Харбіні). Під час другої світової війни ЦЄСУС зазнав переслідування нацистами. 1967 року його центральне бюро перенесено в Нью-Йорк, а з проголошення незалежності нашої держави — до Києва (1993 року).

В роботі щорічного конгресу взяли участь делегати від Союзу українського студентства Канади, Литви, США, Співки українських студентів Словаччини, а також представників українських студентських організацій в Росії, Так, А. Денісенко, який репрезентує українське товариство «Перевесло» у Воронежі, поділився своїми міркуваннями про те, що українці Росії не можуть отримувати наших газет та журналів, бо російський Держдрук відмовився розповсюджувати українську пресу. Сучасні російські політики продовжують ганебну асиміляторську політику своїх попередників періоду царської та радянської імперії.

Особливий інтерес викликав виступ представника СУС Канади, який поділяв досвід організації студентського самоврядування у своїй країні. Майже при кожному вузі там є студентський уряд. Він організує фестивалі, зустрічі, домагається зняття на харчування та проїзд студентів, а його президент є рівноправним членом ради вузу, має можливість безпосередньо впливати на академічні та адміністративні питання. Ст студентський уряд входить до Канадської федерації студентів, яка відстоює інтереси молоді на державному рівні.

Велас на конгресі мова і про об'їми між нашою та іншими країнами. Як показує практика, надзвичайно корисними виявилися б такі об'їми між Сімферополем та Львовом, Севастополем та Івано-Франківськом, тим більше, що між кримчанами і галичанами пропагандистів певних політичних сил намагаються зводити цілі мурів із забобонів і упереджень. Пора нам самим побачити одне одного такими, якими ми є, а не через призму облудних міфів і бредливих ідеологем. Чимало цьому можуть сприяти студенти кримських вузів.

Андрій ІВАНЕЦЬ, заступник голови Сімферопольського студентського братства.

З НЕВИГАДАНИХ НОВЕЛ

МАВПОВИЩНЯ

Спом'янув колишній однопольчанин в листі, що в останні бразильські літа преміювали його за пропагандистську роботу... картинною Перова «Мисливці на привалі! Посміхайтеся. Але я розмовлюю згадки. Об'єдналися різніх пів різні випадки і склали разом одне кумедне й ганебне явище, яке ніколи як мавповищня не назвати.

Пишу я на трофейному папері, Трофейний олівцеві в моїй руці. 29-го з наказу Ставки Верховного Головнокомандування ми в Сандомирському плацдармі перешли до оборони. За час усієї цієї операції Москва дев'ять разів салютувала. 246 військової частини одержали почесні нагрудники. 123 тисячі солдатів та офіцерів (і я в тому числі) були нагороджені. Одному високому командирові було присвоєно звання генерал-майора. І от, повернувшись з штабу армії, він почав пантеїніти своєю поведінкою. Проходивши повз застільного в позі «стрункою підпелего», ледь-ледь чути мимавиць кілька слів і йшов далі. Якщо підпелегий не розумів і не горлав йому в спину чіткою відповіддю, зупинився, повертав голову, зневажливо мив очима, безнадійно махав рукою і йшов далі або починав присипувати до будь-якої дрібниці.

29 липня 1944 року наші 3-тя Гвардійська армія в районі польського міста Аннаполя вийшла в Віслу. На другий день було захоплено невеликі плацдарми по той бік ріки, однією розширили їх не вдалося, тож бої не припинялися ні вдень, ні вночі. І 1-го серпня під Сандомирським плацдармом так був поширений, хоч ворог перекинув сюди 13 дивізій і важкі танки «Торосівський тигра».

Там 9 серпня в захопленій німецькій траншеї згадав я, що мені сьогодні 19 років, і писав додому. Мого кохана, незабутні, рідні, з-за Вісти я пишу рядки оці.

ЕКОНОМІКА: КАК ДЕЛАТЬ ДЕЛО?

Немногие сегодня на полуострове озбочены проблемами экологии. Среди тех же, кому это небезразлично, — научно-производственная ассоциация «Биосфера» Крымского отделения Национальной Академии наук Украины. На ее счету уже немало интересных и эффективных экологических разработок. К примеру, на Крымском содовом заводе.

Недаром утверждать: любая теория ценна лишь постольку, поскольку внедрена в практику. На данном принципе экидается работа «Биосфера». Ярким подтверждением тому является выпуск опытной партии мощных средств на основе бентонитовых глин. Об этом нашему корреспонденту рассказывает коммерческий директор НПА «Биосфера» С. В. Гирский.

Сергей Владимирович, бентонитовые глины, по утверждению многих крымских ученых, — уникальные природные сорбенты. В чем их уникальность?

— Во многом. Начнем с происхождения. Бентонитовые глины — результат вулканических извержений. В течение времени и переработки пепла на дне древних морей. Обладают вследствие этого высокими ионообменными и адсорбционными свойствами.

— «Расшифруйте», пожалуйста, сказанное...

— Глина, о которой идет речь, состоит из частичек размером менее микрона. Именно поэтому она обладает высокой адсорбционной (впитывающей) и ионообменной способностями, которые, взаимно дополняя друг друга, позволяют впитывать в себя инородные частицы.

Скажем, жиры, масла, запахи и т. д.

— Какова сфера применения бентонитовых глин?

— Их начали использовать, причем активно, еще наши далекие предки. Допустим, при выделке шерсти бентонитовые глины помогают подымать весьма качественно извлекать жиры из шерсти. Они же, используя бактерицидные способности глин, применяли ее достаточно широко в лечебных целях. Например, при отравлениях, желудочно-кишечных и кожных заболеваниях, ссадинах, царапинах.

На современном этапе бентонитовые глины применяются во многих отраслях промышленности, особенно же необходима биологическая очистка. Они ведь практически не имеют, как выражаются врачи, противопоказаний, что подтверждается недавними исследованиями ученых Крымского мединститута при лечении больных с патологией кишечника и циррозами печени.

— Вы вспомнили о медицинском аспекте применения бентонитовых глин. В условиях вздожжения лекарств это своеобразная «котушина» для микробов!

— Естественно. Каким образом? Широчайшее использование таких глин при изготовлении лекарств значительно удешевило бы их. Не снижаются при этом, что очень важно, качественные характеристики готовых медикаментов, скорее, наоборот. На повестку дня поэтому, считаю, встает вопрос комплексного подхода к использованию данного чудо-сырья в государственным масштабе. К сожалению, доселе эти заманчивые скорее энтузиасты, верящие в перспективность бентонитовых глин, в том числе и НПА «Биосфера». Ибо сейчас условия, в которых она работает, — это борьба за самовыживание в тисках налогов, неподдающихся законам, работающих часто во вред производителю.

— Кстати о «Биосфере». Ассоциация уже начала выпуск готовой продукции на

ПРОСТО ГЛИНА? НЕТ, ЧУДО-СЫРЬЕ...

основе этих глин!

— Поскольку, как я подчеркнул выше, бентонитовое сырье успешно использовалось в качестве мощного средства мы разрабатывали уникальную и вместе с тем универсальную мощную пасту «BENTO-B». Она создана исключительно на базе экологически чистых природных компонентов...

— Вы сказали: паста — уникальна. Почему еще?

— Особенно это ее применение является отсутствие необходимости долго и нудно оттирать загрязненную поверхность. Достаточно тонким слоем нанести туда пасту, выдержать ее 5—10 минут и смыть водой. При очень сильной загрязненности процесс повторить.

Уникальность «BENTO-B» еще и в том, что паста при мытье рук смягчает кожу, а для сухой кожи является своеобразным питательным кремом.

Помните «Гани Валенти»! Для домохозяек, использующих ароминую, тефлоновую посуду, посуду для микроволновых печей, «BENTO-B» незаменима тоже. Поскольку не имеет в своем составе абразивных частиц,

которые портят поверхность. И еще. Памятуя о сложности с подачей горячей воды, следует подчеркнуть, что эта паста великолепно отмывает жиры, удаляет запахи и в холодной воде. Попадающая в сточные воды, «BENTO-B» продолжает активно действовать, обеззараживая их.

— От чистых посуды можно ли перейти к разговору о, скажем, очистке более глобальных вещей: источников питьевой воды, сточных вод и т. д.!

— Конечно. Приведу конкретный пример. С помощью бентонитовых глин очищаются загрязненные тяжелыми металлами и радионуклидами территории, нефтепродукты, а также вина, соки, растительные масла и другие продукты питания. Из сказанного следует, что у объекта нашего внимания очень широкий спектр практического применения. Нужны лишь целевые производственные усилия, чтобы раскрыть и поставить на службу человеку все его уникальные свойства. Поэтому приглашаю сотрудничать по данному вопросу с НПА «Биосфера» (г. Симферополь, ул. Р. Люксембург, 30, тел./факс 0652 27-87-17).

Та ось спецшколу закрили, але серце, звернуло на пошуки правди і справедливості, не мало спокою. Особливо болюсно було в умовах української держави самотності об'єднаних і зневажливих слів на адресу

материнської мови, глумливі вигадки проти українців, яким відмовляли в правді мати свою гідність, свою культуру, свою освіту. Вороги української держави намагалися знищити її своїм презирством, навштовуючи певним планом навівних нерозважливих кричач.

І Лариса Михайлівна знову там, де передні бєсиди з батьками майбутніх школярів, мов сірковою хатинку, руйнували її накопичення антиукраїнських забобонів, над створенням яких так завзято працювала більшість кримської просвіти.

Директор школи давала зрозуміти: галасливий політик згодом своє відумулять, а за дітьми — майбутнє, і треба рахуватися з об'єктивними реальностями життя, а російська мова від кримчан все одно нікуди не діється (важко вона панує в побуті), а ось одержати в Україні освіту тям, хто не хуєтхав державною мовою, буде складно. І все більше батьків, у тому числі і етнічних росіян, схилилися до того, щоб забезпечити своїм дітям гарантоване далеке і найбільше майбутнє.

З довірою поставилися до Лариси Михайлівни і виборці 3-го виборчого округу, коли вона заропонувала свою кандидатуру до міської ради — у її актив найбільша кількість голосів. Та в цілому не відбулися, і повторні відбулися 10 вересня.

І навіщо вам ця місцева Рада? — задаю Лариси Михайлівні «провокаційне» питання. — Ажде у вас і так клопоту — сила-силенна. — Все нащодавно ви повернулися із всевітнього Конгресу вчителів-україністів, де вас навіть було обрано в голову Урауру. А робота з німцями, з представниками інших регіонів України, що допомагають ліцею? Та й азагалі — ви ж зорвете на роботу.

— Аби мені було виявлено довіру виборців, результативність моїх зусиль збільшилася б. Я б мало змоги дати не тільки про свою школу, а і про інших дітей, вчителів, підлітків за про старшеньких — ажде це наші батьки. Розвивається серце, коли спостерігаю їхнє життя. І ще відчуваю в собі багато гіркоти. Вона допоможе мені бути неприхильною в боротьбі за інтереси своїх виборців, звянераних, стомлених, виснажених експериментами, але гідних справжньої людської долі.

Мені нічого заперечити Лариси Михайлівни. Шкодою лише, що 3-й округ не мій, і що я позбавлена шанса мати своїм представником у владних колах ось таку, не по-сучасному чесну, надійну, небайдужу людину. Хай їй щастить. Хай щастить тим, хто повірить в неї.

Тамара СОЛОВЕЙ.

ГІДНА ДОВІРА

ристаніє зважля своєю власною головою, а не позначеною? Та й як історик вона розуміє: натовп не завжди правий, а самим керують об'єктивні історичні закони, згідно з якими імперія — формування приречене. До того ж така вже Лариса Михайлівна людина — вона завжди там, де важче, бо відчуває в собі кубу енергії і нестримне бажання хоч чимось змінити наше недолуге життя на краще, справедливіше, досконаліше.

Ажде що, як не це, привело її свого часу до Сімферопольської спецшколи? Гадаю, аме боліло серце за невольні склади долого хлопці, до яких змиряються починають ставитися як до ігравок і злочинців замість того, щоб спробувати їм компенсувати їм той брак любові та довіри, який і спричинив до небажаних наслідків. Недаремні сумні очі підлітків почали переслідувати її ще з часом, коли працювала інспектором обласно і частково перевелася роботу шкільної інтернату. А може, ще з більш давніх пір? Ажде не випадково, що юнкюно, щавилився Лариса Сухомлинським, навіть іздила до нього, аби познакомиться, поговорити.

І от ми зустрічаємося з іншими об'єктами. Михайлою Костянтинівною не втрачає сили духу та оптимізму. Забутий бек з'явився те, що Ходять по панцію водина до дольних установок корови, і їздити смачними комбірами. Апарати автоматично вмикаються і вмикаються саме тоді, коли припиняється молокоздача.

Так народилася конвеєрна автоматизована система догляду і догляду і догляду корів «Аскада» Галини Попкової, вона вже пенсіонерка. Справу передали у надійні руки — Ганні Боровській та Ганні Ореховій. Оці дає майстри і доць заради чотирьох корів.

Комплексна механізація не лише поліпшила працьовитість догляду, зоробила її престижною. Вона дає людям заробіток. Кожна дворка надає щомісяця по 38 тонн молока. На звичайній фермі для цього слід мати 16—18 дворок із заробітком по 200—300 тисяч карбованців. Тут же кожна отримує по 11 мільйонів. Хоча і не густо, але ж такі заробітки. І тракторист на цій фермі має 9 мільйонів на місяць на звичайній же заробітку в межах тих же 200—300 тисяч.

Чи ж легко все це дається? Ажніж. Два посушливих роки не давали можливості мати міцну кормову базу. Але по-голів'я не змирилися. Різні старості зворочили запаси кормів, зоробили коліщів економічних зв'язків позабави по можливості звозити нове обладнання, щоб замінити спрацьоване. Тому, аважає Михайло Костянтинів, таке виробництво конче потрібно налагодити і в Криму, і в межах усієї України.

Іван ТИМОШЕНКО.

редела у надійні руки — Ганні Боровській та Ганні Ореховій. Оці дає майстри і доць заради чотирьох корів.

Комплексна механізація не лише поліпшила працьовитість догляду, зоробила її престижною. Вона дає людям заробіток. Кожна дворка надає щомісяця по 38 тонн молока. На звичайній фермі для цього слід мати 16—18 дворок із заробітком по 200—300 тисяч карбованців. Тут же кожна отримує по 11 мільйонів. Хоча і не густо, але ж такі заробітки. І тракторист на цій фермі має 9 мільйонів на місяць на звичайній же заробітку в межах тих же 200—300 тисяч.

Чи ж легко все це дається? Ажніж. Два посушливих роки не давали можливості мати міцну кормову базу. Але по-голів'я не змирилися. Різні старості зворочили запаси кормів, зоробили коліщів економічних зв'язків позабави по можливості звозити нове обладнання, щоб замінити спрацьоване. Тому, аважає Михайло Костянтинів, таке виробництво конче потрібно налагодити і в Криму, і в межах усієї України.

Іван ТИМОШЕНКО.

Тамара СОЛОВЕЙ.

РАЗОМ З ОПОНЕНТАМИ

10 вересня в Криму пройшли повторні вибори голів та депутатів місійних і районних Рад.

За останні дні боротьба за мандати у місцевих Радах особливо посилювалася. Опоненти різко критикують одиного, прагнуть сийтии вигорети на свій бік. Після краху блоку «Росія» у ВР Криму розколювалася і, здавалося, монолітна Республіканська партія Криму — партія «Республіканської діяльності Крима». Одну з її гілок очолює колишній спікер парламенту Сергій Цевков. Навпроти його виборів він виступив із заявою, в якій підкреслює, що партія не вважає за доцільне висувати свого кандидата на посаду голови Сімферопольської міськради, а тому підтримує 47-річного Валерія Кучерника (коопартія Криму).

Нагадаємо читачам, що недавно РПК/РДС, уївійшовши до блоку «Росія», конкурувала на президентських і парламентських виборах і перемогу РПК/РДС вирішили йти з виграшним опонентами п'ліч-оп'ліч.

Наш кор.

НОТАТКИ ЖУРНАЛІСТА

ІСТОРІЯ ОДНОГО ПОШУКУ

Не подивуюсь, коли ця публікація викличе некування з боку молодих колег-журналістів. Мовляв, повертається автор до давньої тадактини, витисненої зі сторінок «Світлиці» бурхливим сьогоднішнім. Так воно так, але чи не надто багато ми зараз пишемо про будинок, нерідко забуваючи про людину праці.

Ото ж звернувшись до деяких своїх нотаток, я запрошує читачів подивитися на деякі з них.

Десь років тридцять тому на проміслову основу почало спливатися птахівництво. З допомогою тодішніх суворих партійних директив створений був і Кримптахпромпт, визначившись з метою виробництва птахівничих радгоспів. Один з них, імені Фрунзе Сакського району, незабаром став племінником, а невдовзі — держплемптахозаводом. Директором призначено тоді же Михайлою Костянтинівною М. К. Дорощіною.

Слід сказати, що спеціалізація позначилася значним підвищенням виробництва птахівничої продукції. Пригадую одну з тодішніх зустрічей з Михайлом Костянтинівною. У систематично бентежних невеликих, але жалюгідна молочнотварна ферма, а особливо — умови працьорів. У загальних рисах він виклав свої плани. Вони вразили сміливістю та простотою. Вадію це став неможливим учасником практично нелегкого пошуку.

Михайло Костянтинівчч намаював тоді картинку майбутньої ферми: чисті стіни, автоматизовані напувалки і годівниці, досконала апаратура з пошкодженнями, та запрошує читачів подивитися на деякі з них.

Десь років тридцять тому на проміслову основу почало спливатися птахівництво. З допомогою тодішніх суворих партійних директив створений був і Кримптахпромпт, визначившись з метою виробництва птахівничих радгоспів. Один з них, імені Фрунзе Сакського району, незабаром став племінником, а невдовзі — держплемптахозаводом. Директором призначено тоді же Михайлою Костянтинівною М. К. Дорощіною.

Слід сказати, що спеціалізація позначилася значним підвищенням виробництва птахівничої продукції. Пригадую одну з тодішніх зустрічей з Михайлом Костянтинівною. У систематично бентежних невеликих, але жалюгідна молочнотварна ферма, а особливо — умови працьорів. У загальних рисах він виклав свої плани. Вони вразили сміливістю та простотою. Вадію це став неможливим учасником практично нелегкого пошуку.

Михайло Костянтинівчч намаював тоді картинку майбутньої ферми: чисті стіни, автоматизовані напувалки і годівниці, досконала апаратура з пошкодженнями, та запрошує читачів подивитися на деякі з них.

Десь років тридцять тому на проміслову основу почало спливатися птахівництво. З допомогою тодішніх суворих партійних директив створений був і Кримптахпромпт, визначившись з метою виробництва птахівничих радгоспів. Один з них, імені Фрунзе Сакського району, незабаром став племінником, а невдовзі — держплемптахозаводом. Директором призначено тоді же Михайлою Костянтинівною М. К. Дорощіною.

Слід сказати, що спеціалізація позначилася значним підвищенням виробництва птахівничої продукції. Пригадую одну з тодішніх зустрічей з Михайлом Костянтинівною. У систематично бентежних невеликих, але жалюгідна молочнотварна ферма, а особливо — умови працьорів. У загальних рисах він виклав свої плани. Вони вразили сміливістю та простотою. Вадію це став неможливим учасником практично нелегкого пошуку.

Михайло Костянтинівчч намаював тоді картинку майбутньої ферми: чисті стіни, автоматизовані напувалки і годівниці, досконала апаратура з пошкодженнями, та запрошує читачів подивитися на деякі з них.

Десь років тридцять тому на проміслову основу почало спливатися птахівництво. З допомогою тодішніх суворих партійних директив створений був і Кримптахпромпт, визначившись з метою виробництва птахівничих радгоспів. Один з них, імені Фрунзе Сакського району, незабаром став племінником, а невдовзі — держплемптахозаводом. Директором призначено тоді же Михайлою Костянтинівною М. К. Дорощіною.

Слід сказати, що спеціалізація позначилася значним підвищенням виробництва птахівничої продукції. Пригадую одну з тодішніх зустрічей з Михайлом Костянтинівною. У систематично бентежних невеликих, але жалюгідна молочнотварна ферма, а особливо — умови працьорів. У загальних рисах він виклав свої плани. Вони вразили сміливістю та простотою. Вадію це став неможливим учасником практично нелегкого пошуку.

бути, ажде відчували — їхня дитина потрапляє в добрі, надійні руки.

З довірою поставилися до Лариси Михайлівни і виборці 3-го виборчого округу, коли вона заропонувала свою кандидатуру до міської ради — у її актив найбільша кількість голосів. Та в цілому не відбулися, і повторні відбулися 10 вересня.

І навіщо вам ця місцева Рада? — задаю Лариси Михайлівні «провокаційне» питання. — Ажде у вас і так клопоту — сила-силенна. — Все нащодавно ви повернулися із всевітнього Конгресу вчителів-україністів, де вас навіть було обрано в голову Урауру. А робота з німцями, з представниками інших регіонів України, що допомагають ліцею? Та й азагалі — ви ж зорвете на роботу.

— Аби мені було виявлено довіру виборців, результативність моїх зусиль збільшилася б. Я б мало змоги дати не тільки про свою школу, а і про інших дітей, вчителів, підлітків за про стареньких — ажде це наші батьки. Розвивається серце, коли спостерігаю їхнє життя. І ще відчуваю в собі багато гіркоти. Вона допоможе мені бути неприхильною в боротьбі за інтереси своїх виборців, звянераних, стомлених, виснажених експериментами, але гідних справжньої людської долі.

Мені нічого заперечити Лариси Михайлівни. Шкодою лише, що 3-й округ не мій, і що я позбавлена шанса мати своїм представником у владних колах ось таку, не по-сучасному чесну, надійну, небайдужу людину. Хай їй щастить. Хай щастить тим, хто повірить в неї.

Іван ТИМОШЕНКО.

редела у надійні руки — Ганні Боровській та Ганні Ореховій. Оці дає майстри і доць заради чотирьох корів.

Комплексна механізація не лише поліпшила працьовитість догляду, зоробила її престижною. Вона дає людям заробіток. Кожна дворка надає щомісяця по 38 тонн молока. На звичайній фермі для цього слід мати 16—18 дворок із заробітком по 200—300 тисяч карбованців. Тут же кожна отримує по 11 мільйонів. Хоча і не густо, але ж такі заробітки. І тракторист на цій фермі має 9 мільйонів на місяць на звичайній же заробітку в межах тих же 200—300 тисяч.

Чи ж легко все це дається? Ажніж. Два посушливих роки не давали можливості мати міцну кормову базу. Але по-голів'я не змирилися. Різні старості зворочили запаси кормів, зоробили коліщів економічних зв'язків позабави по можливості звозити нове обладнання, щоб замінити спрацьоване. Тому, аважає Михайло Костянтинів, таке виробництво конче потрібно налагодити і в Криму, і в межах усієї України.

Іван ТИМОШЕНКО.

Іван

НА КРИЛАХ РІДНИХ ПІСЕНЬ

Тільки-но весна поблагословила землю на врожай, а люди на труди, виходить на виноградники і бригада Любові Жакунець із села Ломоносового, що в Нижньогірському районі. А щоб гарно ародило, одних старень заміло. Здавня допомагає працювати дівчатом пісня, зворушлива та дзвінка українська пісня.

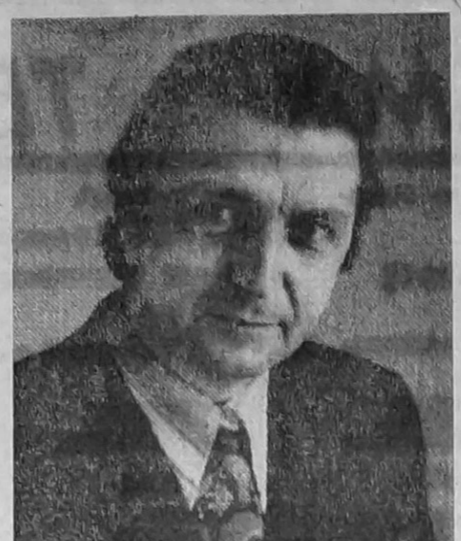
Так сталося, що кілька десятиків років тому доля закинула в нижньогірські степи переселенців із Рівненщини. В одній із таких сімей виросла і Люба. Тепер — поважна в селі бригадира Любов Степанівна, з чистим і відкритим поглядом, метка, дотепна. Добра і водночас строга. Якоюсь розмовляли на винограднику, а жінки з бригади і кажуть: «Так Люба нам, як мати...» Я тоді подивувалась, адже говорили те люди, старші од Люби за віком. А з часом зрозуміла — вірно тоді охарактеризували Жакунець.

Можливо, ніхто й не знає справжньої ціни цій жінці. Такий собі самородок з народу, з гострим природним розумом. Не пам'ятаю, що бо колись зайшла мова, що в бригаді, яку очолює Жакунець, не впровадили з роботою або потанцювати вночі. Люди проголосували за неї на виборах, обставивши її депутатом Нижньогірського району Ради.

Розповідаю про неї так докладно тому, що є в житті у Любові Жакунець захоплення, яке розділяють усі в її бригаді. Пісня. Якоюсь армія підійшли ми в Ломоносове, а жінки саме до роботи ставали збиралися, отримали завдання. Тут Люба їм і нагадає, щоб увечері на репетицію не забути прийти. Коли дивилися і слухали українські народні пісні у виконавці цього чудового колективу (а співає вся бригада), іноді навіть не віриться, що перед тобою не професіонали, а звичайні люди, котрі ще годину-другу тому працювали в полі. Як і б то свята не були — чи традиційні українські, чи родинні — без пісні не обходиться.

А почалося все з того, що одного разу завітав до села Ломоносового завідувач Желязівського сільського будинку культури Георгій Бугало. І запропонував створити вокальну групу. Відтоді вони нерозлучні. Від Желязівки до Ломоносового три кілометри, проте ніхто відстані не рахує. Обидва великі вокалісти. Обидва з великим талантом. Обидва люблять українську українську пісню. Обидва сумують — звучиме й звучиме вона в наших селах. Не переривається плевало, колись початі першими поселенцями українських областей. Від матері до доньки, від бабці до онуки...

Марія ШИНКАРЬОВА,
завідувачка відділу культури райкомкону Нижньогірського.

ДО УКРАЇНСЬКОЇ БРАТІЙ

Ми ждали свободи, іділи... Діждились, панове-браті! Із рід випозають рептилії і гриють масні жиоти!

Усе кривороте й покручене, гаркаве і облобде. Вкраїну веде, мов заручену, в літню полідрі руки веде.

Один — із зорею Давида, другий — з доволоним орлом ведуть віковий сновиди до шасті під сажим ярмом.

І країні п'явки навісили, журиють на ній, будь змором! Червоно-брунатним намістом з-під серця висмоктують кров.

Спниись, Україно, оглянься — що го там волає поет! Державо моя, не піддайся, візьми замість квітки багнет!

Від сну стрепеніся, мов птаця, виконує грогрозелім крилом, із себе струє нещастя, що надбано за роки, щоб передати його у спадок молодшим, організувала дитячий колектив бандуристів. Думається, що в майбутньому малі михайлівчані продовжать краці традицій, надбани старшими.

Свободу виборює сила і гнів, а не коваля слюва. Гуртуймося, брате мила, бо єдині творить чудеса!

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Розхристане, скуйовджене, бідове, сплачує, наче пташка у гаю, колись ходило українське слово до школи у шахтарському краю.

Втри донецькі шарпала за поли, спиняла грязь, спина хиткий місток, воно ж шло до околиць до школи, з ним юно спешило на урок.

Відриньки завжди буде... Та не стане нікого тут, що б розповів мені про працю рогого, що у кайданах видовбував ці гнізда кам ян.

Над прірвою мовчять печери-свідки, мовчять гробниця владної ханім. Життя пройшло, лишилися відбитки... Вогонь погас. У горах тане дим.

Такий фінал. Усе скороминуче. Та залишає хоч тоненький слід життя людське. Бо навіть тут, у пущі на скелях налісало заповіт.

1968 р.

Чого сумне? Чия у тім вина? Кому якої завдало морокі! Якій такій незримій сатане тебе вже не пускає на уроки!

Не плач, хлопчинко, чуючи дзвінок і гоми біля школи на алеї! Ходімо краще з центру на куток, на наш куток, до матері моєї.

Вона наварить доброго борщу, посадить у малесенькій світлиці... Сам послухай, і вас я пригощу новинами із Києва-столиці.

Стою, вмовляю хлопчика... І стоп! Та що це я! Де дім тепер! Де мати! Куди піти! Кого просити, благи! Світ обезлюднів, наче був потоп!

Ходімо, друже, від глухої брами! Ми не старі, і ніхто не бої! Ходім на цвинтар до моєї мамі, біля хреста пожуримось удвох.

Пожуримось та й тихо скажмо: «Годі!» Та й підемо живих людей шукатим і хитромудрі брами відчинять, щоб слово не пропало у народі.

БАХЧИСАРАЙ

Бахчисарай — маленький рай давно згорілої держави, був гомінкий колись цей край: тут коні лещеті іржаві, носили великомих хазів в походи на слов'янські землі, купець із Риму крав возів, білили хмаїри і оселі, співали браки невеселі, мурла з мечеті голосив. Не знав татарин це бди,

«Я Крим люблю, як ясен день...»

Марсюк Василь Андрійович народився в шахтарській родині в передмісті Донецька, де пройшли його дитинство і юність, де у Маріїнській районній газеті побачив світ його перші вірші.

До рідних місць кримської поезії повернувся в 1971 році, коли поїздом заїхав до Криму в Київському державному університеті, і педагогічна праця в Черкасах, студіювання на Вищих літературних курсах у Москві, і робота із творчою молоддю в Шевченківському краї.

Вже майже десять років В. Марсюк живе у Києві, поєднуючи поетичну творчість із працею у відомому видавничому літературі для дітей «Веселка», де очолює творче об'єднання «Відродження».

Він — автор багатьох юнкох поезій для дорослих і для дітей. У творчості поета простежується глибока любов до рідної історії та природи. Чимало його віршів, написаних у роки гоніння на членів «Левих правдиве слово, змолотили побачити світ, тільки останній часок. Це споглядали і творчі-присвячені Криму, який здобув хазівство поета як красу південних краєвидів, так і стариннішого до-рого коринького народу. Деякі із них увійшли до добірки віршів, запропонованої автором нашим читачам.

Мі звикли жити, граючись у жмурки, жидмо експериментів і чудес. Абра нас мало це лягло в підмурки Санкт-Петербургу та Одесі!

Ми добре угноїли і Варшаву, наш піт завжди кропив чужий город... Будую хату. Власну, так державу вивершує-будує мій народ.

МОЛІТВА

Господи, світу Отець, ти не забачивши творець: гніну узвисти до рук, дав ти їй розум і рух!

Господи, царю небес, хто і у світі чудес? Вічно схилитимусь ний біля твоєї тамтиць.

Господи, я — твій раб, що від роботи ослаб і у життя на краю ласку вчуває твою.

Господи, я — твій боржник! Хоч невідомий ти їй, ти сповість, що ти їй, знищиди безвір'я моє.

Господи, я — твій син! В морі борюся один. Серед смертельних стихій ти — порятунок мій.

БОЖЕ, БЛАГО ТУБЕ!

Боже, благо тебе: віш мое серце слабе, страх перед смертю розвий, і ти по смерті — твій!

Курортний сезон (проничне)

Я Крим люблю, як ясен день, тепер і гадувати боюсь: на суші тісно від людей, на морі тісно від меду.

Кримські етюди

Годі вам, хвилі шалені, битись за скелю в морі, наче за п'єдестал!

Тільки й мому з Криму сповість: одиниці плаває дельфін у затоці ніжно-голубій.

Ой кефаль — русалочко гнучка! Чим же заманив тебе рибкалка до немилосердного ганка!

Наче привабива жінка, високо в горах кице біла альптанкочинка.

О фонтан — бахчисарайська бірюза! Як свинець, в мені твоє слюва...

Мир вам, зелені гори! А то що за гола вершина — мов череп якогось вождя!

Орле одинокий серед неба, будь мені за друга у дорозі! Я також самотній серед степу.

Цітьте, невтомні щикади! Шлепоту німі дошть, щоб до світанку не спати...

Знайдений у бухті сердолик, нащо ти нову любов вищеш! Подаруй одну мені навки!

ПОДАРУНОК БІБЛІОТЕЦІ

Більше двохсот видань українською, білоруською, вірменською, болгарською та іншими мовами передала зі своєї книгозбірні відділові «Дружба народів» Кримської наукової бібліотеки імені Ф. Франка професор Симферопольського університету М. О. Новинова. Зберігати у нас тепер і автореферати з теорії перекладу, які під керівництвом Марини Олександрівни літературознавця й перекладача, готували молоді науковці на здобуття вченого ступеня кандидата філологічних наук. Тим, хто спеціалізується на вивченні іноземних мов та літератур, прислухніться в роботі посібник «Стиль автора і стиль перекладача», одним із авторів якого є М. О. Новинова.

З усіма подарованими книжками вже знайомляться відвідувачі відділу «Дружба народів» — в читальному залі для них розгорнуто окрему виставку. А незабаром відбудеться презентація нової книжки «Зірка негасима» Марини Іванівни Новиної — письменниці, театрологічної критики, матері Марини Олександрівни.

Любов НЕФЕДЕВА.

ЩИРИЙ РАТАЙ РІДНОГО ПОЛЯ

В українському народознавстві помітне місце займає Виктор Іванович Василенко. Шоправда, більшість його досліджень присвячені до його постаті можна лише за давніми і тепер уже важкодоступними виданнями. Хоча Василенко писав головним чином російською мовою і скінчив свій шлях незадовго до Жовтневого перевороту, його щирі любов до рідної землі і ідеологія більшовицького штабу стракували як буржуазний лібералізм з націоналістичним обарбленням. А отже приважило і праці не втомного дослідника на довгий відтинко часу були викреслені з читачського вжитку.

Помем діяльності Віктора Івановича була Полтавщина, а об'єктами його постійної уваги — кустарні промисли в усіх їхніх багатоманітних виявах. Якщо ми колись порозуміємося і такі взимемося відроджувати гончарство, шевство, шаповальство, чинбарство, кушнірство, ткацтво, теслярство, бондарство і інші ремесла, без яких нормально людська цивілізація не може існувати, настане пора невиданого перевидання кни-

жок Василенка. А вже зараз годилося б випустити для широкого загалу бодай дві з-поміж інших: «Кустарні промисли сільських провінк Полтавської губернії» (1885—1887) та «Досвід तुлумачного словника народної технічної термінології Полтавської губернії» (1902).

Обидві ці праці зберігалися в Одеській державній науковій бібліотеці імені М. Горького, куди перейшли разом з книгозбірню спавнетого місцевого бібліографа Михайла Федоровича Комарова. Свідченням тісних зв'язків Василенка з українською культурною громадськістю причорноморського міста є і декілька його листів до Комарова, що переходяться у тік-такі бібліотеці.

Віктор Іванович познайомився з Михайлом Федоровичем у середині 1880-х років. На початку цілком ділові стосунки пізніше переросли в широкеру дружбу. Василенко ділиться зі своїм кореспондентом творчими планами, розповідає полтавські новини — зокрема, про турботи докола спорудження пам'ятника Іванові Котляревському, — не раз видавав жалі й душевний

листя прикладено детальний план книги, п'ять розділів якої мали уявляти майже півста досліджень Віктора Івановича — Г. З. Навазієва звести докули частину з того, що довелося виконати з 1881 р.

Можливо, я помилюся у розумінні заповіту: чи чужому наукачій, й свого не цуратесь, але стежи на рідному полі вже немавля подину. А тут склалися якраз по писаним: «Дух бодр, плоть же немощна». Бачите, з торжимою це літа моя права рука, мов віл, іде, бо з 1884-го родини ледве здолаю написати звичайний аркуш. Значить, доведеться писаря наймати — коли треба щоб-небудь зробити незабаром. Та й час уже збирається в далеку дозрогу, бо калатано 66 і рік з року й за два тижні мусів похотати єдиного сина (по 33-му году).

Тим-то, бажано чесно скінчити життя і не занести на той світ неспасливих довгів, але це можливо, коли Бог поможеть, то до кінця право літературної

власності на видання моїх писань по засилмасі картці. Дак чи не буде ласка ваша, добродію, запоміти мені знайти видавця!

Радший я продати право за 1500 р. Не забарити, метикую я, а щоб розплатитися з довгами, бо довелося двоє дочок замик віддати, а ще й синову треба забезпечити на страток, на трину й моголи собі й своїй рідній нещій — старенькій, 86-літній бабусі. Промовляю вам про се, як рідному й великомилуваному землякові, аповаючи на ласкавичу вашу.

Правду кажучи, страшно й страшно вмерти, не заплачеш довгий, то й бажалося б виконати захід продажу права, коли пошастить знайти купця-видавця.

Бога ради, не гнівайтеся, добродію, що турбую вас та завдаю клопотки. Коли треба, я зберу всі свої писання й привезу в Одесу. Частину — до 500 руб. можна буде не сразу, а 1000 р. годилося б получить при купчій.

Дак поможіть, шанований земляче, мені чесно звести розсідти з життям. Коли Бог поможеть, то до кінця віку буда відачиним.

Що й казати, смертельно сумний лист. Українська інтелігенція гинула під подвійними ударами долі: гніт моральний подошовали

ШЕВЧЕНКО І КРИМ

КОРОТКИЙ СЛОВНИК

Продовження.
Початок у № 24—35.

Зброжек Томаш (1821—?) — флотський лікар. 1850 закінчив мед. факультет Київ. ун-ту, діставши призначення на службу в Севастополь. Учасник Синопського бою 18. XI. 1853 та оборони Севастополя — з 13. IX. 1854 по 28. VIII. 1855; нагороджений орденами св. Анни 3 і 2 ст., св. Станіслава з мечами, діамантовим перснем і пам'ятною срібною медаллю на георгіївській стрічці. Влітку 1856 у складі 33-го флотського екіпажу був переведений в Астрахань і призначений старшим лікарем 17-го робочого екіпажу. Згодом плавав по Каспію, служив у Кронштадті. В Астрахані 20. VIII. 1857 записав польською мовою в Шевченків шоденник: «Красномовство припало на долю небагатою; мені ж, позбавленому цього божественного дару, залишається тільки мовчки дивитися та благословляти твою творчу силу, Святий народний пророк-мученик Малоросії. Твоє теперішнє перебування серед нас робить мене цілком щасливим, і хвилинні едіняня ніколи з моєї пам'яті не зтряться». — Г. Р.

Зошичко Михайло Михайлович (1894—1958) — рос. письменник і перекладач. Родом з України. 1946 зазнав злочинного цькування з боку ЦК ВКП(б) та сталінського опричника А. Жданова. Автор біографіч. повісті «Тарас Шевченко і перемови до виданих рос. мовою поезій Шевченка — «Народний поет», 1939. Того ж року очолював у Ленінграді ювілейний комітет по відзначенню 125-річчя від дня народження Шевченка. 1938 приїздив у Крим. — В. К.

Зуюнок Василь Васильович (нар. 1935) — білоруський поет. Автор присвяченої Шевченку поезії «Криниця». Переклав «Марку Воука», «Іржавець», «У тієї Катерини» та ін. твори Шевченка. В 70—80-х рр. був кілька разів у Криму. — Д. К.

Зяглицька Віра Клавдія (1894—1972) — рос. поетеса і перекладачка. Перекладала поезії укр. авторів XIX—XX ст., в т. ч. більше двадцяти творів Шевченка — «Немає гірше, як в неволі», «По улиці вітер віє», «Ой стріччала до стріччени», «Діва любе, чорноброве» й ін. Приїжджала в котельбейський будинок творчості письменників. — В. К.

Зенкевич Михайло Олександрович (1891—1973) — рос. поет. Дуже плідно працював у галузі перекладу з багатьох мов. Переклав Шевченківську баладу «Утоплена», вірш «Золотої й дорогої», поему «Петрусь». Відвідував Котельбей і південнобережжя Криму. — В. К.

Зенцеска Єлизавета Анатолівна (нар. 1920) — актриса Криму. укр. драм. театру. Грала у виставі «Назар Стодоля» (хазяйка вечорниць), «Катерина» (мати), «Титарина» (Морозиха-захарка). — О. Б.

Зеров Микола Костянтинівич (1890—1937) — укр. поет, перекладач, літературознавець. 1935 став жертвою більшовицького репресій, загинув на Софіївському аріпелізі. Грунтовно розглянув творчість Шевченка в лекції «Українське письменство XIX ст.», прочитаних 1927—28 в Київ. ін-ті народ. освіти, та в нарисах «Від Купіша до Винниченка» (1929). Переклав з польської вірші «Шевченків» Антонія Сова (Е. Жегіговського), «Тарасова могила» Богдана Залеського, з російської — сонет «Шевченкова могила» П. Бутурліна. В 1926—27 відпочивав у Буянонці біля Гурауфа. Твори З. про Крим: «В степу» (поч. 20-х рр.), сонети «Четир-Даг» (1926); за висловом автора: «Враження од першого погляду на масив із стаціонарного ресторана Таушан-Базар по дорозі з Симферополя до Алушти», «Партент», «На верв'ях Кача» (1927), елегійні дистихи «Буянонці» (1934). — Г. Р.

Зінківський Трохим Абрамович (1861, м. Бердянськ Таврійської губ. — 1891, там же) — укр. письменник, публіцист, фольклорист. Не скінчивши через нестатки поштові училище, шукав прожитку в Харкові — був продавцем хліба, робітником друкарні. Опились по тому в Симферополь, зустрів там товариша дитинства Василя Кравенчука, з яким 1880 вступив до юнкерської школи в Одесі. По закінченні 1890 Військово-орданної академії в Петербурзі служив у київському окружному суді. З. — автор дослідження «Тарас Шевченко в світлі європейської критики» (1890—91). Його статті «Национальне питання в Росії» (1889) і «Молада України. Ії становище і шлях» (читана 29. XII. 1860 в Петербурзі на Шевченкових роковинах; опубл. 1896) належать до кращих зразків укр. патріотичної публіцистики кінця XIX ст. Зібрав народознавчі матеріали, пам'ятки укр. літератури XVI—XVIII ст., писав народною мовою, склав укр. граматику («Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у романі «Четвертий вимір» (1984), присвячену життю і діяльності М. І. Гулака. На основі ґрунтовного вивчення минування Криму написав іст. роман «Мальвіна» (нар. 1929) — укр. письменник і громад. діяч. Лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1985. Про Шевченка, його зв'язки з Киріло-Методіївським товариством розповів у

КУЗНЯ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

Вона відкрилася у вересні 1955 року при Кримському педагогічному інституті...

На світлинці: перший завідувач кафедрою української мови та літератури Кримського педагогічного інституту П. М. Киричок.

Багато їх вихованців вузу знають як висококваліфікованих освітан не тільки на нашому півострові, а й в інших областях...

Пільго працює на педагогічній ниві випускником українського відділення Г. Портянкіна, В. Курко, Е. Павлова...

БЛАГОСЛОВЕННЯ ЕПИСКОПА

Ятинську греко-католицьку громаду відавав єпископ Самбірсько-Дрогобицької єпархії владика Юліан...

В ятинському католицькому храмі прихожани греко-католицької церкви влаштували урочисту зустріч владіці Юліану...

Перші кроки (а вони завжди найважчі) до поставленої мети ятинська греко-католицька громада вже зробила...

Замолоду, коли греко-католицька церква була у підпіллі, владика Юліан, навчаючись у Львівському

ЩАСТИ ВАМ, ПЕРШОКЛАСНИКИ!

У День знань в середній школі № 10 м. Ялти пролунав перший дзвоник для першого українського класу...

Проте, на жаль, доцільність отримання освіти українською мовою ще не усвідомив широкий загал...

На першому уроці молодого вчителя Світлана Петрівна Подчернина запропонувала своїм вихованцям виростити спільними зусиллями три чарівні квітки: незабудку, ромашку та барвінок...

На першому уроці молодого вчителя Світлана Петрівна Подчернина запропонувала своїм вихованцям виростити спільними зусиллями три чарівні квітки: незабудку, ромашку та барвінок...

На першому уроці молодого вчителя Світлана Петрівна Подчернина запропонувала своїм вихованцям виростити спільними зусиллями три чарівні квітки: незабудку, ромашку та барвінок...

ВЛАСНЕ НАСІННЯ

Часто-густо ніде купити насіння, яке краще потрібне. Тому переважна більшість городників заготовляють його самі.

Кабачки, патисони, перешкоди, баклажани вибирають у повній стиглості. Витримують у приміщенні п'ять-десять днів, потім вибирають насіння, миють і сушать.

Морква, буряки, редька, пастернак, петрушка, селера, капуста і цибуля — рослини дворічні. Першого року вони утворюють коренеплід, а цибуля — цибулину, капуста — качан.

На насіння вибирають найкращі коренеплоди, цибулини, качани. Для зберігання складають у ящики або бурти і пересипають піском.

Поміди беруть і нестигли, але їх тримають у теплом приміщенні. Потім розсівають, вибирають

На першому уроці молодого вчителя Світлана Петрівна Подчернина запропонувала своїм вихованцям виростити спільними зусиллями три чарівні квітки: незабудку, ромашку та барвінок...

На першому уроці молодого вчителя Світлана Петрівна Подчернина запропонувала своїм вихованцям виростити спільними зусиллями три чарівні квітки: незабудку, ромашку та барвінок...

На першому уроці молодого вчителя Світлана Петрівна Подчернина запропонувала своїм вихованцям виростити спільними зусиллями три чарівні квітки: незабудку, ромашку та барвінок...

На першому уроці молодого вчителя Світлана Петрівна Подчернина запропонувала своїм вихованцям виростити спільними зусиллями три чарівні квітки: незабудку, ромашку та барвінок...

На першому уроці молодого вчителя Світлана Петрівна Подчернина запропонувала своїм вихованцям виростити спільними зусиллями три чарівні квітки: незабудку, ромашку та барвінок...

На першому уроці молодого вчителя Світлана Петрівна Подчернина запропонувала своїм вихованцям виростити спільними зусиллями три чарівні квітки: незабудку, ромашку та барвінок...

На першому уроці молодого вчителя Світлана Петрівна Подчернина запропонувала своїм вихованцям виростити спільними зусиллями три чарівні квітки: незабудку, ромашку та барвінок...

ПРОГРАММА ТЕЛЕВІДЕННЯ

НЕСПРИЯТЛИВІ ДНІ У ВЕРЕСНІ

10 — з 11.00 до 12.00; 11 — з 20.00 до 22.00; 15 — з 19.00 до 20.00; 22 — з 20.00 до 21.00; 28 — з 20.00 до 21.00; 30 — з 19.00 до 20.00.

ПОНЕДІЛНИК, 11 СЕНТЯБРЯ

15.40 Електронна комп'ютерна газета "Все — всьом". 17.00 УТН. 17.10 Наше время. 17.35 Мультисеріал "Защитники каменей".

1 КИНАЛ

17.00 Шаргалка. 17.05 "Злен и ребята". 17.35 Тет-атет. 18.00 Время. 18.20 Тропиканка".

УТ-2, УТ-3, КРИМ-ТВ

17.40 Видеотекст. 18.20 Крым спортивные. 18.50 Болгарские встречи. 19.15 В правительстве Крыма.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

18.00 М/ф. 18.25 ММЦ "Совсем другие: Полевы Лены Радичевской".

ВТОРНИК, 12 СЕНТЯБРЯ

7.00 Анонс-клип. 7.05 Мир за вчераш. 7.15 Гимнастика. 7.25 Анонс-сенс.

УТ-2, УТ-3, КРИМ-ТВ

9.00 ТНК. 9.15 Видеотекст. 9.30 Витражи. 10.15 Транзиці Молдови и Украины: актуальні проблеми.

1 КИНАЛ

6.00 Телеутро. 6.00 Новості. 7.00 Тропиканка". 9.20 Очень короткие новости.

ЧЕТВЕРГ, 14 СЕНТЯБРЯ

7.00 Анонс-клип. 7.05 Мир за вчераш. 7.15 Гимнастика. 7.25 Анонс-сенс.

УТ-1

9.00 ТНК. 9.15 Видеотекст. 9.30 Фешн-клуб. 9.50 "Добро тебе, Украина".

1 КИНАЛ

6.00 Телеутро. 6.00 Новості. 7.00 Тропиканка". 9.20 Очень короткие новости.

УТ-2, УТ-3, КРИМ-ТВ

9.00 Программа передач. 9.10 Прогноз погоды. 9.15 Окна. Новості. 9.30 "Листок".

УТ-1

7.00 Анонс-клип. 7.05 Мир за вчераш. 7.15 Гимнастика. 7.25 Анонс-сенс.

УТ-2, УТ-3, КРИМ-ТВ

9.00 Телеутро. 9.00 Новості. 9.20 Тропиканка". 9.20 Очень короткие новости.

ПЯТНИЦА, 15 СЕНТЯБРЯ

7.00 Анонс-клип. 7.05 Мир за вчераш. 7.15 Гимнастика. 7.25 Анонс-сенс.

УТ-2, УТ-3, КРИМ-ТВ

9.00 Видеотекст. 9.15 Окна. Новості. 9.30 Фешн-клуб. 9.50 Будильник.

1 КИНАЛ

6.00 Телеутро. 6.00 Новості. 7.00 Тропиканка". 7.00 Шаргалка.

УТ-2, УТ-3, КРИМ-ТВ

9.00 ТНК. 9.15 Видеотекст. 9.30 Фешн-клуб. 9.50 "Добро тебе, Украина".

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

9.00 Х/ф "Невероятная история". 10.40 Искусство рукоделия. 11.00 Боевые искусства мира.

УТ-1

7.00 Анонс-клип. 7.05 Мир за вчераш. 7.15 Гимнастика. 7.25 Анонс-сенс.

1 КИНАЛ

7.30 Телеутро. 7.30 Новості. 8.30 Мир за вчераш. 9.00 Телетехнология.

УТ-2, УТ-3, КРИМ-ТВ

9.00 Программа передач. 9.05 Худ.фильм "Моя ночь у Моди".

УТ-1

7.30 Телеутро. 7.30 Новості. 8.45 Спокойной ночи, малыши. 9.00 Новості.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

9.00 Х/ф "Самостоятельная прогулка". 10.40 Рынок недвижимости Крыма.

Засновники: Всеукраїнське товариство "Прогіс" імені Тараса Шевченка, Кримська організація Співля письменників України, трудовий колектив редакції.

Головний редактор Володимир МИТКАЛИК. Редакційна колегія: Григорій РУДИЦЬКИЙ — заступник головного редактора; Василь БОГУЩЬКИЙ — відповідальний секретар; редактор відділу — Данило КОНОНЕНКО, Тамара СОЛОВЕИ.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікації, відповідальність за достовірність фактів несуть автори. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція застерігає собі право скорочувати статті і виправляти мову.

Газета зареєстрована Державним комітетом України по пресі. Рєєстраційний свідоцтво КВ № 803. Індекс 30553. Телефонні редакції: головний редактор 29-86-59; відповідальний секретар 24-61-26; відділи 29-85-59; факс 29-86-59.

Адреса редакції: м. Сімферополь, вул. Київська, 76-4 поверх, кім. 410. Листи просимо надсилати за адресою: 333034, м. Сімферополь-34, пошт. скринька № 972.

Наш розрахунковий рахунок № 609217 у Сімферопольському філіалі Українського "Відродження", МФО 324861.